

Трактат про спотворену ідею. Про *Сироїдів* Станіслава Вінценза

Юстина Гожкович

Резюме

В оповіданні про *Сироїдів*, вплетеному в *Барвінковий вінок*, Вінценз піднімає дискусію на кількох рівнях. Параболічна фабула містить деміфологізацію радянського режиму. Але, також, цей переповнений кабалістичним змістом трактат оповідає про визрівання людини до свободи та життя у спільноті. Радянський режим, на думку автора *На високій полонині*, – це небезпечна державна машина, яка бере свій початок у спотвореній ідеї. Активізуючись під прикриттям добра, вона втілюється в людину століттями, відчужуючи її від джерел. Лише свідомо і вільна від гріха людина в змозі відкрити цю таємницю. Автор *Сироїдів* наголошує на необмеженому просторі реального вибору людини, який вона отримала у вигляді вільної волі. Цей подарунок жодним чином не може змушувати до вибору добра. В результаті чого форма дійсності, у якій живемо, повністю залежна від наших поступків. Це від нас залежить, як виглядатиме не лише наша доля, але й історія світу. Гуцульська легенда виходить поза рамки свого регіону і стає універсальним трактатом про зло, трактатом, який має делікатно зазначене багатокультурне походження.

Treatise on a degenerate concept. A story about The Syrojids by Stanislaw Vincenz

SUMMARY

In the story about *The Syrojids*, told in the manner of *Barwinkowy wianek* – the last part of the *Na wysokiej poloninie* tetralogy, Vincenz undertakes a discourse on several levels. A parabolic plot conceals not only a description of Sovietism but also includes a Kabbalistic treatise on a human being becoming mature enough to understand freedom and existence in a community. According to the author of *Na wysokiej poloninie*, Sovietism may be perceived as a dangerous state machine, which originates from a degenerate concept. Activating itself under the cover of good, the concept materializes inside the human being and separates it from its origin. Only a fully conscious and free of sin person is able to unveil this secret. The author of *The Syrojids* emphasizes the infinite number of real choices given to people in the form of a free will. This gift, however, does not predetermine human beings to choose only what is good. Rather it makes the reality in which we exist entirely dependent on our own behavior. Not only our individual fate but also the fate of the world depends on us. Hutsul legends reach beyond their “regional character”. They become a universal treatise on evil characterized by subtly marked provenance